

PODACI O USTANOVI/ŠKOLI	PODACI O AUTORIMA/AUTORKAMA
Naziv škole: MŠ „Isidor Bajić“	Jelica Marinkov, pedagoškinja, koordinatorka Tima za inkluzivno obrazovanje
Mesto, opština: Novi Sad, Novi Sad	
Školska uprava: Novi Sad	
Implementacija inkluzivnog obrazovanja u Muzičkoj školi „Isidor Bajić“, Novi Sad	
Ključne reči: <i>muzička škola, tim za inkluzivno obrazovanje, timski rad, saradnja</i>	
Opis primera dobre prakse	
<ul style="list-style-type: none"> • Osnovnu muzičku školu na klavirskom odseku pohađaju četiri učenika sa oštećenjem vida: dva slabovidna od kojih jedno ima i smetnje sa sluhom i dva slepa. Pripreme aktivnosti u realizaciji našeg poduhvata zahtevale su puno angažovanje svih resursa u školi koji su uspešno radili. • Isto tako, kontaktirane su odgovorne institucije u gradu – ŠU Novi Sad Interresorna komisija i Ministarstvo za saobraćaj Grada Novog Sada koje je obezbedilo parking mesta za roditelje naših učenika. • Glavni resurs u procesu implementacije je bio nastavni kadar. • Angažovanjem pedagoga škole, formiran je Stručni tim za inkluzivno obrazovanje u koga su uključeni: direktor, psiholog i zainteresovani nastavnici. • Formiran je aktiv nastavnika inkluzivnog obrazovanja i započeta je realizacija plana internog stručnog usavršavanja. • Paralelno s tim je uspostavljena vrlo korisna saradnja sa Muzičkom školom „Kosta Manojlović“ i ŠOSO „Milan Petrović“ koji već imaju višegodišnje iskustvo u radu sa decom oštećenog vida i stoga nam je njihova pomoć bila vrlo dragocena. • Uspostavljena je saradnja sa Stručnim timovima za inkluzivno obrazovanje osnovnih škola koje pohađaju naši učenici. • Sačinjen je pedagoški profil za svakog učenika u saradnji sa roditeljima i na osnovu mišljenja Interresorne komisije. • Formirani su timovi podrške za svakog učenika • Realizovan je nastavni plan i program za učenike oštećenog vida koji je isti kao i redovan program odseka za klasičnu muziku, izvršena je individualizacija. • Roditelji učenika su uključeni u rad i realizaciju nastavnog plana i programa, posebno u realizaciji nastave solfeđa. • Svi učenici uspešno su savladali program.	

- Organizovali smo akciju Pomoć prijatelja, uveličavanje i prilagođavanje nota vidnim mogućnostima učenika.
- Učenici učestvuju na javnim časovima, stručnom skupu i festivalu „Hearts in harmony“.
- Podstaknuti željom da skrenemo pažnju javnosti onome što se često ispušta iz vida ili čemu se još uvek ne posvećuje dovoljna pažnja, a to je da deca sa teškoćama u razvoju ili invaliditetom imaju muzičke sposobnosti koje mogu da se razvijaju do formiranja umetničke ličnosti, organizovali smo stručni skup „Uključivanje u muzički život učenika oštećenog vida u cilju dalje socijalizacije, integracije i lične afirmacije (odobren od ZUOV-a) - autor koordinator tima. Sačinjen je video zapis neposrednog rada nastavnika sa učenicima, saradnja sa roditeljima.
- Koordinator tima, profesor klavira, Nenad Stojčić i pomoćnik direktora za individualnu nastavu, Nina Nikolov učestvovali su na Stručno-naučnom skupu sa međunarodnim učešćem „Aktuelnosti u edukaciji i rehabilitaciji osoba sa smetnjama u razvoju“ u Šapcu, od 25-27. oktobra 2013. gde su prezentovana naša iskustva u inkluzivnom obrazovanju.
- Škola je bila domaćin studijske posete Školske uprave iz Kragujevca kolegama iz Školske uprave Novi Sad u cilju daljeg jačanja kapaciteta školskih uprava za praćenje rada i podršku obrazovnim ustanovama u razvoju inkluzivnog obrazovanja.
- Aktivni smo članovi Mreže podrške inkluzivnom obrazovanju.

POMOĆ PRIJATELJA

- Već na samom početku rada sa decom koja imaju oštećenja vida (3 učenika, i jedna učenica koja ima oštećenje i vida i sluha) pojavila se neophodnost saradnje sa drugim ljudima koji pre svega žele i osećaju potrebu da pomognu.
- Prepoznavši tu činjenicu da ćemo biti produktivniji i efikasniji, da će nam biti lakše u zajedničkom radu, mi smo se okupili oko te ideje - pomoći deci u školskom inkluzivnom timu.
- Radimo dogovarajući se oko svih novih ideja, animirajući pri tom sve ljude dobre volje koji prepoznaju naše pionirske korake.
- Podršku za naš rad smo dobili unutar naše škole i od Školske uprave Novi Sad.
- Prave odgovore i savete smo dobili od stručnjaka koji više decenija rade sa decom oštećenog vida.
- U susret našim zahtevima su izašli i ljudi iz interresorne komisije.
- Naravno najveću podršku, pored roditelja koji su najviše zainteresovani za pomoć svojoj deci, imamo unutar naše škole. Pomoćnica direktora, Nina Nikolov je dizajnirala notnu svesku sa velikim notnim sistemom.
- Doprinos u osmišljavanju, snimanju i montiranju naših video zapisa, pravljenju profesionalnih intrevjua daje Danijela Kličković profesorka i pomoćnica direktora za kulturnu i javnu delatnost naše škole.
- Naš školski domar, Voja, takođe učestvuje u akciji kopirajući nam i uvezujući notni materijal za nastavu učenika sa oštećenim vidom.
- Svakako poseban začaj i doprinos u unapređenju nastave za naše učenike, ima profesorica računarstva i informatike Tatjana Božić. U razgovoru sa njom smo saznali da je sama suština njenog predmeta unos i oblikovanje notnog teksta.

- Uveličavanje i prilagođavanje nota vidnim mogućnostima učenika ispostavilo se kao lako rešiv problem. Učenici, Aleksandra Đurin i Mladen Popović su na redovnim časovima računarstva i informatike uneli notni materijal, koje i danas koristimo.
- Dopala nam se ta realizovana ideja, gde učenici vežbajući svoje zadatke na časovima istovremeno pomažu svojim mlađim kolegama praveći im vidljive notne partiture.
- Akciju smo simbolično nazvali POMOĆ PRIJATELJA, po delu televizijskog kviza gde takmičar ima pravo da potraži pomoć za pitanje koje ne zna od prijatelja u koga ima najviše poverenja i veruje u njegovo znanje.
- U januaru je škola za potrebe nastave nabavila program SIBELIUS 7, novu generaciju programa kojim je predviđeno da se osim preko računara, notni tekst može preneti i preko spoljašnjih uređaja (klavijature). Sviraš, a na ekranu se pokazuju note.

Današnje tehničke mogućnosti su zaista velike. Istraživaćemo dalje, praviti razna pomagala koja će olakšavati rad u muzičkoj školi, sugerisaćemo svojim iskustvom korekcije nastavnog plana i programa. Ponosni smo na našu akciju jer smo otvorenim pristupom napravili tu ljudsku interakciju da deca pomažu deci na opštu dobrobit.